

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30.07.2019 № 90-р/к

Справа № 1/03-59-19

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

У ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, на виконання доручення голови Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 № 13-01/236 встановлено, що Південноміська рада не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на її території.

За результатами розгляду справи № 1/03-59-19 таку бездіяльність Південноміської ради визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів, а також зобов'язано Південноміську раду припинити таке порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів.

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 1/03-59-19 про порушення Південноміською радою законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 10.07.2019 № 298,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 10.05.2019 № 72-рп/к розпочато розгляд справи № 1/03-59-19 за ознаками вчинення Південноміською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України "Про захист економічної

конкуренції", у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів (надалі – Справа).

- (2) Головою Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) Південноміській раді надіслано вимогу про надання інформації від 05.06.2019 № 70-02/1-4000.
- (3) Листом від 11.07.2019 № 70-02/1-4634 Південноміській раді направлено копію подання з попередніми висновками у Справі.

2. Відповідач

- (4) Відповідачем у Справі є Південноміська рада, ідентифікаційний код – 04058700, місцезнаходження: 62461, Харківська обл., Харківський р-н, м. Південне, вул. Бориса Тасуя, буд. 60. Основним видом діяльності Південноміської ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД – 84.11).
- (5) Відповідно до статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Південноміська рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

3. Нормативно-правове регулювання

- (6) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.
- (7) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (8) Отже, реалізація Південноміською радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (9) Пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами) передбачено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (10) Згідно з частиною третьою статті 35-1 Закону України "Про відходи" (із змінами) збирання та вивезення побутових відходів у межах певної

території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Статтею 1 цього закону визначено, зокрема, що:

- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

- (11) Відповідно до пункту 3 Правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (із змінами), послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
- (12) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (надалі - Порядок).
- (13) Відповідно до пункту 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України "Про співробітництво територіальних громад".
- (14) Враховуючи вищенаведене, виконавці послуг із вивезення побутових відходів повинні бути визначені на конкурсних засадах.

4. Обставини справи.

- (15) Листом від 05.04.2019 № 949 (вх. від 22.04.2019 № 3084) Південноміська рада повідомила територіальне відділення, що послуги з вивезення твердих та рідких побутових відходів на її території, починаючи з 2004 року, надає ПП "ПОСЛУГА" відповідно до укладених між ними договорів.

- (16) Так, зокрема, між Південноміською радою та ПП "ПОСЛУГА" були укладені договори від 02.02.2018 № 003 та від 24.01.2019 № 0011, який наразі є діючим.
- (17) При цьому, конкурсів на визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів Південноміська рада не проводила.

5. Правова кваліфікація дій Відповідача.

- (18) Конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.
- (19) Згідно зі статтею 1 Закону економічна конкуренція - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибирати між кількома продавцями.
- (20) В ході проведеного дослідження ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами Відділенням встановлено, що в межах Харківської області послуги з вивезення побутових відходів надають більше 70 суб'єктів господарювання.
- (21) Потенційними конкурентами на ринку послуг з вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттєсортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів. Також конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які можуть увійти на ринок з метою надання послуг з вивезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавцями послуг з вивезення побутових відходів.
- (22) Відповідно до пункту 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".
- (23) При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (24) Отже, ринок послуг з вивезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на зазначеному ринку, може взяти участь у конкурсі з визначення виконавцем послуг у сфері поводження з побутовими відходами.
- (25) Крім того, за наявною у Відділення інформацією, послуги з вивезення

побутових відходів у Харківському районі Харківської області, окрім ПП "ПОСЛУГА", надають, зокрема, КП "БЛАГОУСТРІЙ СМТ БУДИ", ТОВ "КОМУНСЕРВІС-12ЛО", КП "ПІСОЧИНСЬКЕ ВУЖКГ", КП "ПІСОЧИН КОМУНСЕРВІС", ФОП СЕГЕДА О.М., а отже, вони є потенційними конкурентами ПП "ПОСЛУГА" та можуть брати участь у конкурсі з вивезення побутових відходів на території Південноміської ради.

- (26) Непроведення Південноміською радою, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів обмежує право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг із вивезення побутових відходів.
- (27) Недопущення конкуренції є негативним впливом на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (28) Таким чином, бездіяльність Південноміської ради по непроведенню конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- (29) Відповідно до частини першої статті 15 Закону антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (30) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.
- (31) Отже, бездіяльність Південноміської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території Південноміської ради, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

6. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (32) Листом від 29.07.2019 (вх. № 4713) Південноміська рада надала заперечення на подання про попередні висновки у Справі, у якому просить закрити провадження у Справі у зв'язку з відсутністю порушення законодавства про захист економічної конкуренції з огляду на наступне.
- (33) Так, Південноміська рада зазначає, що з метою обслуговування мешканців міста Південне (надання послуг з вивезення твердих побутових відходів) рішенням від 17.05.2011 "Про передачу ПП "ПОСЛУГА" спец. автомобіля-сміттєвозу КО-413 на шасі ГАЗ 3307" нею визначено безоплатно передати ПП "ПОСЛУГА" спеціальний автомобіль сміттєвоз. Вказаний автомобіль був прийнятий ПП "ПОСЛУГА" відповідно до акту прийому-передачі від 15.06.2011.
- (34) Крім того, з метою надання житлово-комунальних послуг, відповідно до вищевказаного рішення та акту прийому-передачі від 28.06.2011 ПП "ПОСЛУГА" були передані, зокрема, адміністративне приміщення, гараж та складське приміщення.
- (35) Крім того, Південноміська рада підтверджує той факт, що діючим законодавством передбачено порядок дій органу місцевого самоврядування щодо вивезення відходів, який полягає у проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів. Втім, на її думку, такий порядок підлягає застосуванню у разі відсутності в органу місцевого самоврядування відповідної матеріальної та технічної бази, за якої він вимушений проводити відповідний конкурс.
- (36) Однак, такі заперечення Південноміської ради не можуть бути прийняті до уваги та спростовуються нормами діючого законодавства, якими передбачена необхідність проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів незалежно від наявності чи відсутності у органу місцевого самоврядування відповідної матеріальної та технічної бази.
- (37) Також Південноміська рада зазначає, що протягом 2018-2019 років жоден суб'єкт господарювання не звертався до неї з комерційними пропозиціями щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.
- (38) Втім, необхідною та достатньою умовою визнання дій чи бездіяльності органів місцевого самоврядування антиконкурентними є як наявність негативних наслідків для конкуренції, так і можливість настання таких наслідків у вигляді, зокрема, недопущення конкуренції на відповідному ринку. Отже, встановлення факту завдання шкоди конкуренції антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування не є необхідним. Достатнім є те, що зазначені антиконкурентні наслідки можуть мати місце.
- (39) У разі оголошення Південноміською радою рішення про проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів

будь-який суб'єкт господарювання міг би подати свої конкурсні пропозиції відповідно до затверджених умов конкурсу. Крім того, враховуючи, що ринок послуг з вивезення побутових відходів є потенційно конкурентним, надання права здійснювати вивезення побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.

7. Остаточні висновки адміністративної колегії Відділення

- (40) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться те, що бездіяльність Південноміської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, що їй підпорядковується, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, є антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.
- (41) Така бездіяльність Південноміської ради становить порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції, заборонених відповідно до частини першої статті 15, пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність Південноміської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – 04058700), яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на її території, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50

Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку вивезення побутових відходів.

2. Зобов'язати Південноміську раду (ідентифікаційний код юридичної особи – 04058700) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наведене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, шляхом проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів, про що в **3-місячний термін** з дня отримання рішення повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Члени колегії

Гейда І.О.

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.